

JAUNIMO UŽIMTUMO INICIATYVOS ĮGYVENDINIMO LIETUVOJE VERTINIMAS

dr. Dovilė Jonavičienė

Viešosios politikos ir vadybos instituto
tyrimų direktorė

„EUROPOS SOCIALINIO FONDO PARAMOS IR JAUNIMO UŽIMTUMO INICIATYVOS
VEIKSMINGUMO, EFEKTYVUMO IR POVEIKIO, ĮSKAITANT JAUNIMO GARANTIJŲ
INICIATYVOS ĮGYVENDINIMĄ, VERTINIMAS“
(2015 m. lapkričio 13 d. sutartis Nr. D4-214)

Vertinimo charakteristikos

Privalomas
pagal
Reglamentą
Nr. 1303/2013

**Skirtas padėti
tobulinti JUI
intervencijų
įgyvendinimą
Lietuvoje bei
tinkamai
atsiskaityti
Europos Komisijai**

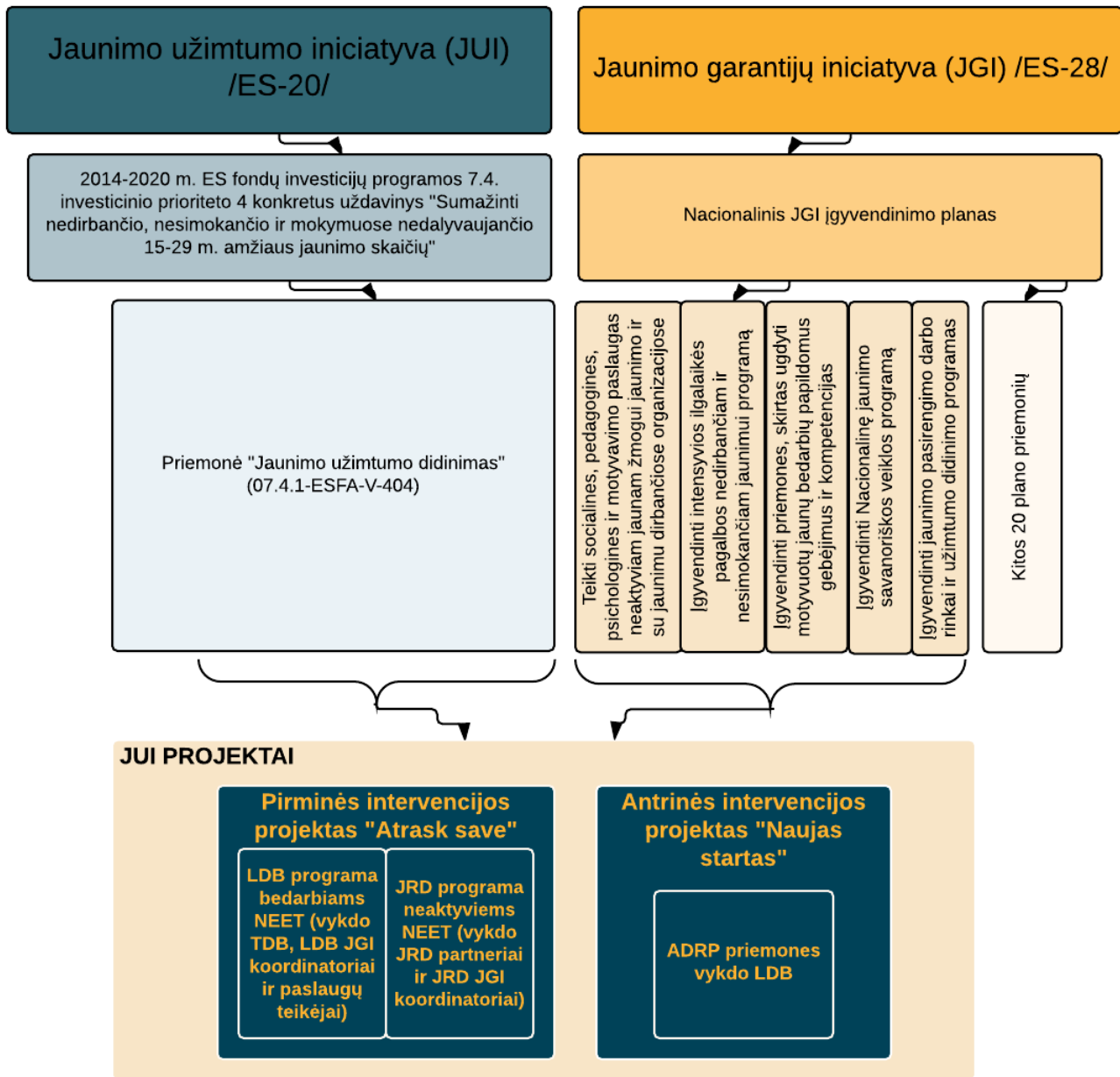
Apima
laikotarpį
iki 2015 m.
pabaigos

Vykdomas
2015
lapkričio –
2016 m.
vasario
mėn.

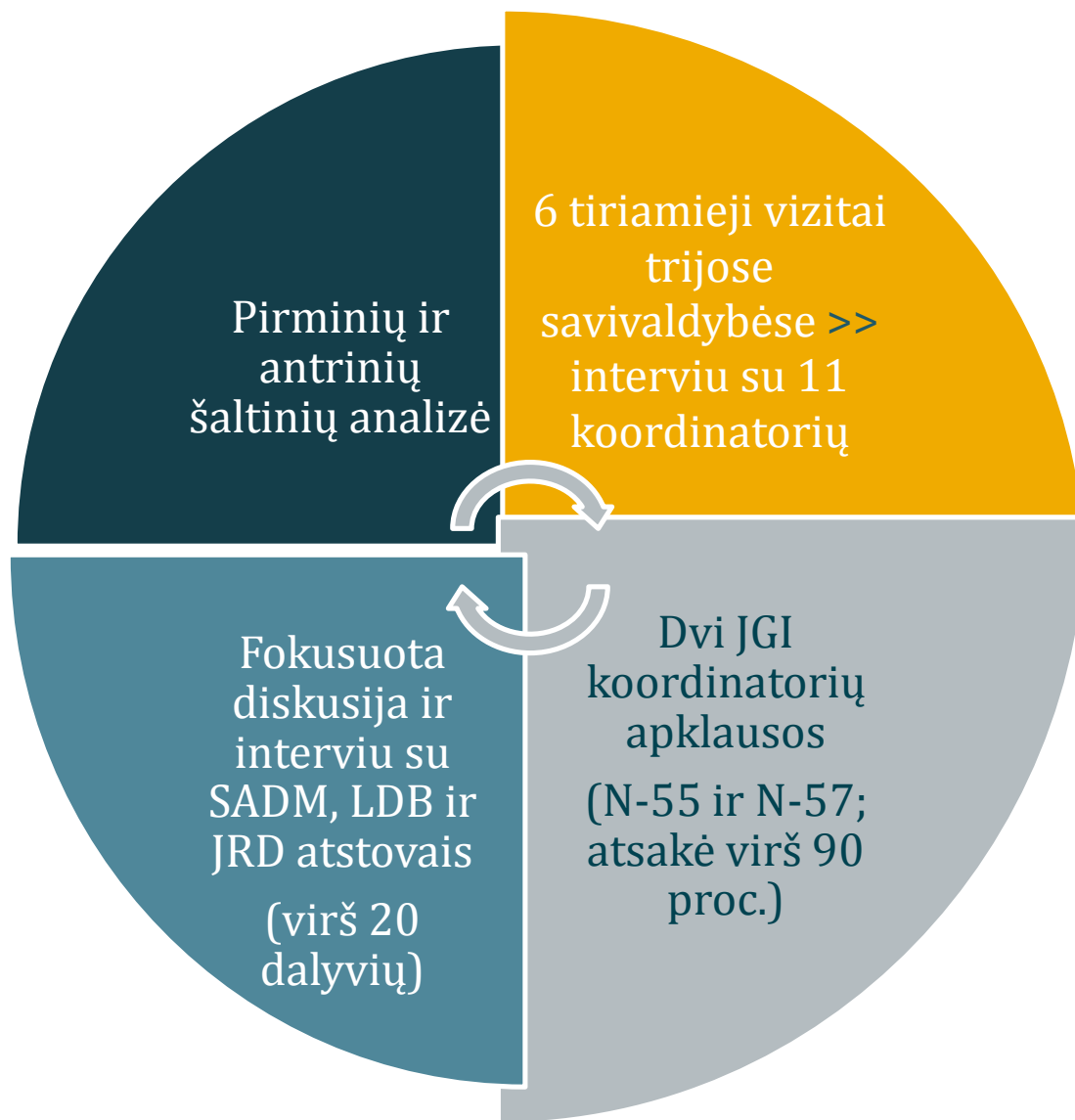
Orientuotas į
praktines
rekomendacijas
jau pasirinktoms
JUI
intervencijoms
tobulinti

Daug dėmesio
skirta JUI
įgyvendinimo
vietos lygiu
vertinimui

JUI įgyvendinimas Lietuvoje

Vertinimo metu taikyti metodai

Rezultatai

Išvados

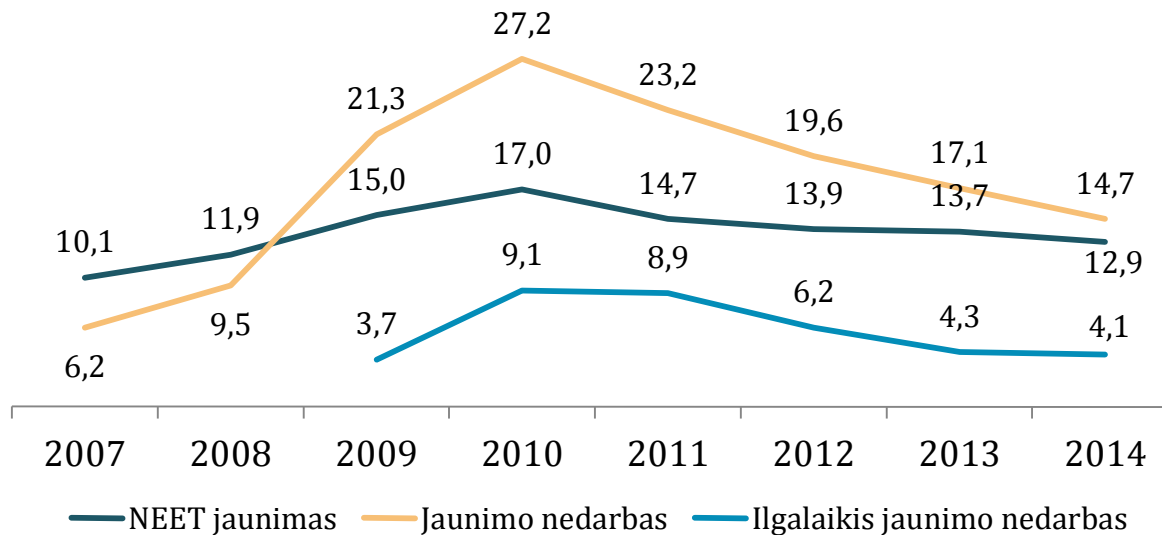
Rekomendacijos

Nustatytas siekiamas JUI dalyvių skaičius yra labai ambicingas

NEET jaunimas, jaunimo nedarbas ir jaunimo ilgalaikis nedarbas Lietuvoje 2007–2014 m.

(dalis nuo 15–29 m. amžiaus jaunuolių)

Šaltinis: Eurostat

2014 m. Lietuvoje NEET jaunuolių buvo 75,4 tūkst. (iš jų 38,6 – 15–24 m.).

Į JUI veiklas per 3 metus siekiama įtraukti 35 tūkst. jaunuolių.

Dėl užsitęsusių viešųjų pirkimų tiek NEET jaunuolių reikės įtraukti per dar trumpesnį laiką.

Rekomendacija

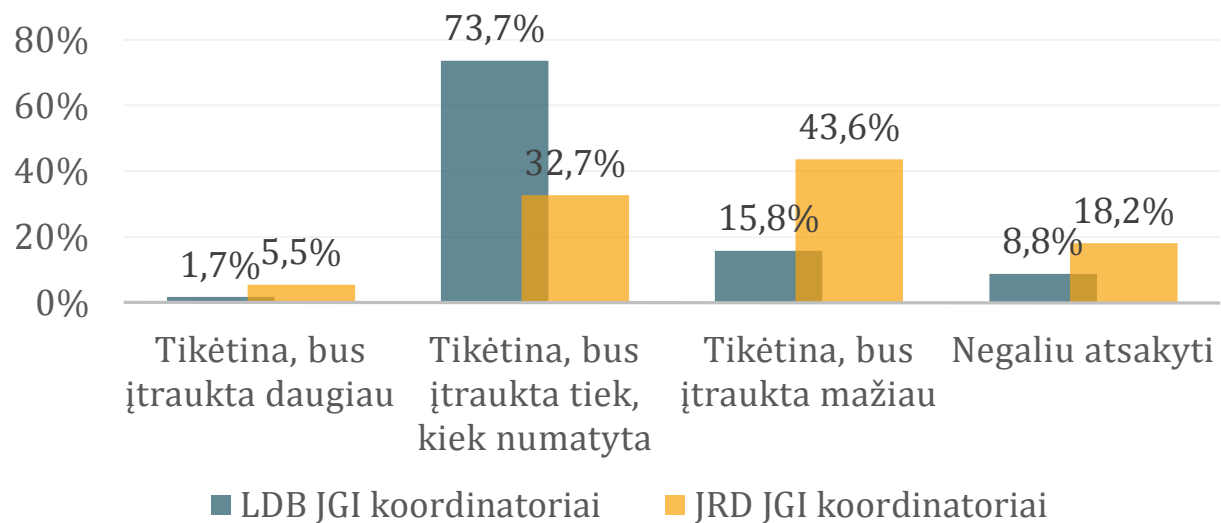
Peržiūrėti projekto „Atrask save“ dalyvių skaičiaus rodiklius

Siūlomos strategijos

- Peržiūrėti pasiskirstymą laike (srautus)
- Peržiūrėti pasiskirstymą nacionaliniu lygiu (tarp LDB ir JRD)

Maža ir mažėjanti tikimybė surasti ir įtraukti 12 tūkst. neaktyvių jaunuolių

Kaip manote, ar pavyks Jūsų savivaldybėje į pirminės intervencijos programą įtraukti numatytą skaičių jaunuolių?

Šaltinis: LDB JGI koordinatorių apklausa 2015 (N-57) ir JRD JGI koordinatorių apklausa 2015 (N-55), PPMI.

- Gerėjanti ekonominė situacija
- Didelė jaunuolių migracija
- Netiksli pradinė statistika

-> 2016 m. sausio 1 d. JRD duomenimis, Lietuvoje buvo ~30 tūkst. mažiau neaktyvių NEET jaunuolių nei priskaičiuota rengiant JUI projektus.

Rekomendacija

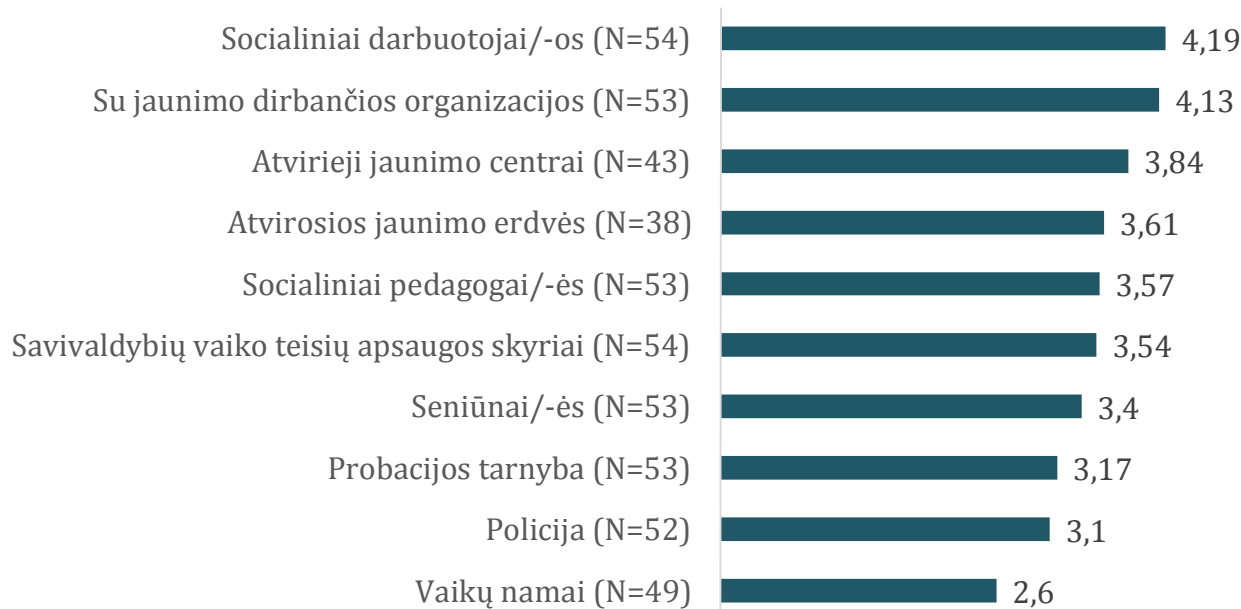
Padidinti neaktyvių NEET jaunuolių paieškos lauką ir būdų įvairovę

Siūlomos strategijos

- Išbrauktus iš LDB „perduoti“ JRD
- Geriau susieti JUI su pažeidžiamiausiems NEET jaunuoliams skirtomis programomis
- Sudaryti galimybę kreiptis patiems NEET jaunuoliams
- Intensyviau įtraukti daugiau vietos institucijų

Koordinatoriams skirtingai sekasi burti socialinių partnerių tinklą

JRD JGI koordinatorių pateiktų bendradarbiavimo su įvairiomis savivaldybių institucijomis vertinimų vidurkiai skalėje nuo 1 iki 5, kur 5 reiškia intensyviausią bendradarbiavimą.

Šaltinis: JRD JGI koordinatorių apklausa 2015 (N=55), PPMI.

JRD koordinatoriai:
„Jaunuolių ieškojau per seniūnijų socialinius darbuotojus, socialinius pedagogus, nepilnamečių reikalų inspektore, probacijos tarnybos specialistę, vaiko teisių apsaugos skyriaus vedėją – visi jie noriai padėjo ir pateikė nemažą skaičių jaunuolių.“
„Seniūnijos nesuinteresuotos bendradarbiauti.“
„... socialiniai darbuotojai nėra visuomet linkę padėti rasti NEET'us.“

Rekomendacija

Stiprinti JUI partnerių tinklus vietos lygiu

Siūlomos strategijos

- Duoti oficialų raštą JGI koordinatoriams
- Organizuoti reguliarius JRD JGI koordinatorių apskrities lygmens susitikimus, į juos kviečiant ir soc. partnerius
- Pasitelkti Bendradarbiavimo memorandumo organizacijas „mobilizuoti“ vietos organizacijas ir institucijas

Numatytas darbo krūvis kai kuriems JGI koordinatoriams gali būti neįveikiamas

JRD JGI koordinatorių darbo krūvis valandomis per vienerius metus

Jeigu su kiekvienu neaktyviu NEET jaunuoliu dirbama individualiai bent 3 mėnesius bent po 8 valandas per mėnesį.

2016 m. bus tik 2010 darbo valandų per visus metus!

Visų LDB JGI koordinatorių darbo krūvis vienodas (300 asmenų per 3 metus), tačiau bedarbių NEET jaunuolių skaičius savivaldybėse labai skirtingas.

Rekomendacija

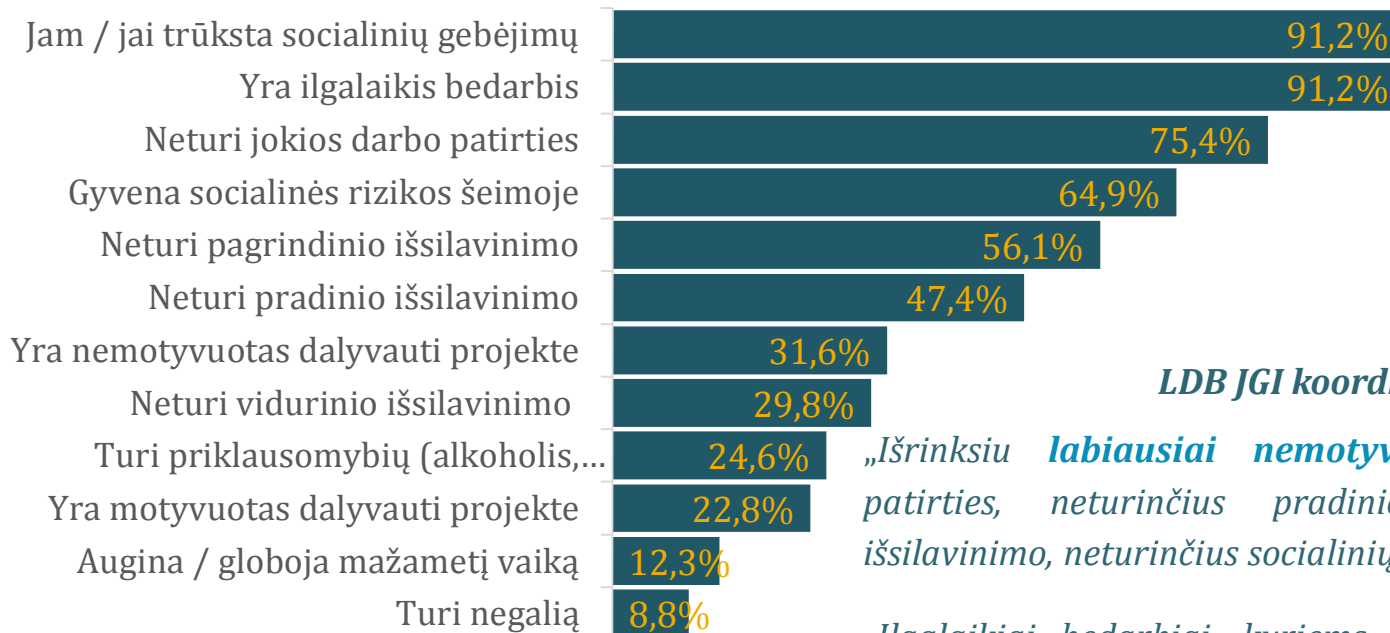
Peržiūrėti projekto „Atrask save“ dalyvių skaičiaus rodiklius

Siūlomos strategijos

- Perskaičiuoti JGI koordinatorių darbo krūvį

„Grietinėlės efekto“ rizika atrenkant dalyvius

LDB JGI koordinatorių atsakymai į klausimą „Kuriems iš toliau pateiktų kriterijų teiktumėte pirmenybę, atrenkant nepasirengusius darbo rinkai jaunus bedarbius į projektą „Atrask save?“ (pasirinkti iki 6 iš 12 kategorijų)

LDB JGI koordinatoriai:

„Išrinksiu **labiausiai nemotyvuotus**, neturinčius darbo patirties, neturinčius pradinio, pagrindinio, vidurinio išsilavinimo, neturinčius socialinių gebėjimų.“

„Ilgalaikiai bedarbiai, kuriems trūksta išsilavinimo, neturi darbinės patirties, **motyvuoti dalyvauti projekte**“

Šaltinis: LDB JGI koordinatorių apklausa 2015 (N-57), PPMI.

Rekomendacija

Nustatyti ir taikyti
prioritetinius
atrankos kriterijus

Siūlomos strategijos

- Nustatyti skirtingus kriterijus skirtingiems pogrupiams, atsižvelgiant į jų tikslus
- Taikyti kriterijų kombinacijas, kad būtų įtraukti ir sudėtingiausi atvejai

Tikėtini sunkumai motyvuojant NEET jaunuolius dalyvauti JUI veiklose

*LDB: „Siekiant labiau motyvuoti jaunuolius, **papasakočiau ir** apie buvusio ES projekto jaunimui „**Pasitikėk savimi**“ efektyvumą ir **naudingumą** buvusiems dalyviams: kaip jaunuoliai išitraukdavo į veiklas, įgaudavo trūkstamų įgūdžių ir sėkmingai įsiliedavo į darbo rinką ar švietimo sistemą.“*

**Kas penktas JGI
koordinadorius
nėra anksčiau
dirbęs su jaunimu**

*LDB: „**Individualaus pokalbio** metu **pristatyčiau projekto teikiamą naudą**, pabrėžiant, jog užsiėmimai bus įdomūs, bus galima susirasti draugų. Taip pat dalyviams yra aktualu finansinė dalyvavimo projekte pusė, todėl pabrėžčiau, jog bus **finansuojamos transporto išlaidos, maitinimas**.“*

*JRD: „Didelė motyvacija jau yra tai, kad dalyvavimo metu bus **apmokamas PSD**, teikiamas **individualus palydėjimas**. Mūsų organizacija gali pasiūlyti ir kompleksines paslaugas – saugų užimtumą jaunimo centre ar savanorių centro konsultacijas. Taip pat, mano nuomone, svarbiausias motyvacijos veiksnys – santykis su jaunuoliu.“*

Rekomendacija

Siūlomos strategijos

**Stiprinti LDB ir JRD JGI
koordinatorių gebėjimus
motyvuoti NEET jaunuolius**

- Sudaryti sąlygas koordinatoriams keistis patirtimi
- Pasitelkti projekto „Pasitikėk savimi“ patirtį

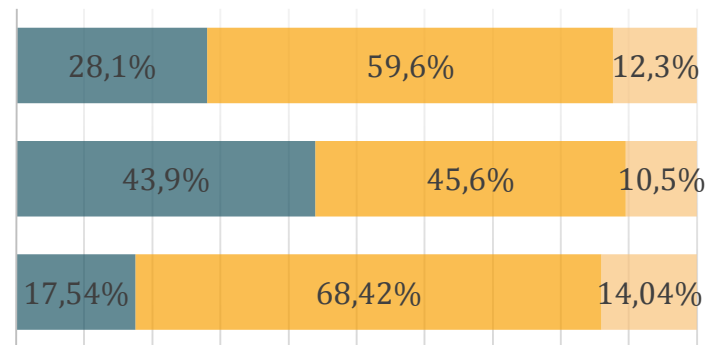
Kyla daug rizikos dėl paslaugų teikimo kokybės

Dauguma paslaugų registruotiems NEET jaunuoliams piršta taikant palyginti žemus kvalifikacinius reikalavimus ir mažiausios kainos kriterijų

LDB JGI koordinatorių ir paslaugų teikėjų atsakomybės ribos nėra aiškios

LDB JGI koordinatorių atsakymai į klausimą „Kas bus atsakingas už toliau nurodytų funkcijų atlikimą LDB pirminės intervencijos programos įgyvendinimo metu?“

Vietinių smulkiųjų verslininkų, kurie sutiktų susitikti su projekto dalyviais bei pasidalinti gerąja savarankiškos verslo veiklos patirtimi, suradimas
Pažintinių vizitų į vietines švietimo įstaigas organizavimas (susisiekimasis su švietimo įstaigomis)
Vietinių darbdavių, kurie sutiktų jaunuolius priimti trumpalaikiai praktikai, suradimas

■ LDB JGI koordinatorių ■ Paslaugų tiekėjas ■ Negaliu atsakyti

Šaltinis: LDB JGI koordinatorių apklausa 2015 (N=57), PPMI.

Rekomendacija

Aiškiau išaiškinti paslaugų teikėjų funkcijas ir didinti jų teikiamų paslaugų kokybės kontrolę

Siūlomos strategijos

- Geriau išaiškinti JGI koordinatorių ir paslaugų teikėjų atsakomybės ribas
- JGI koordinatoriams priskirti paslaugų teikėjų kontrolės funkciją
- Tobulinti viešuosius pirkimus

Dovilė Jonavičienė

dovile@ppmi.lt

PPMI

(PPMI Group, UAB, ir VšĮ Viešosios politikos ir vadybos institutas)

Gedimino pr. 50, LT-01110 Vilnius, Lietuva

www.ppmi.lt